

Avfallsplan

STRÖMSTAD 2025

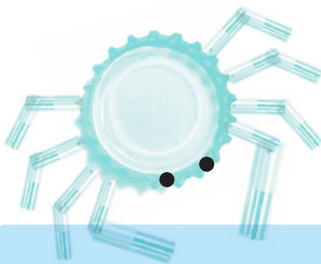
Antagen av Kommunfullmäktige

2017-04-27 § 63

KS/2016-0524

**STRÖMSTADS
KOMMUN**

EU anger ramarna för den europeiska avfallsagstiftningen. Riksdagen beslutar utifrån dessa ramar hur den svenska avfallshanteringen ska utformas. Miljömålen har styrt Sverige mot en mer miljömässig avfallshantering och i det arbetet har landets kommuner en central roll.

Strömstads Vision 2030

Strömstad – attraktiv gränsregion och mötesplats vid havet. En internationell småstad med livskvalitet, natur och friluftsliv i världsklass!

Avfallsplan Strömstad 2025

Avfallsplanen anger kurs för kommunens resurs- och avfallshantering på vägen mot ett långsiktigt hållbart samhälle.

Miljömål för Strömstads kommun

- Att arbeta för en klimatneutral kommun
- Strömstad ska bli en giftfri kommun
- Samhällsplaneringen i Strömstad präglas av långsiktighet och hållbarhet

Sammanfattning

Avfallsplanen utgör tillsammans med de lokala renhållningsföreskrifterna kommunens renhållningsordning som ska styra arbetet med avfallsfrågor. Att ta fram renhållningsordning är lagstadgat och alla kommuner har en skyldighet att göra det.

Arbetet med att ta fram den nya Avfallsplan Strömstad 2025 har pågått sedan 2013 och arbetet har utförts i nära samarbete med tjänstemän och politiker från olika förvaltningar och nämnder.

Avfallsplanens syftar till att uppnå nationella, regionala och lokala mål gällande avfallshantering och resurshushållning. Under arbetet har fyra huvudmål identifierats och dessa följer den så kallade avfallshierarkin (avfallstrappan) som i första hand syftar till att undvika att avfall uppkommer.

Målen:

Mål 1. Förebygga uppkomsten av avfall

Mål 2. Öka återanvändningen

Mål 3. Öka materialåtervinningen

Mål 4. Farligt avfall ska sorteras ut och behandlas

Visste du att...

...det på ÅVC:n finns ett plusenergihus som producerar mer energi än vad det förbrukar? Energiöverskottet används i driften av anläggningen.

FOTO: STRÖMSTAD KOMMUN, EKOPARKEN STRÖMSTAD, NIKER EDEDLING

Innehåll

Inledning.....	6
Mål 1 Förebygga uppkomsten av avfall	8
Mål 2 Öka återanvändningen	9
Mål 3 Öka materialåtervinningen.....	10
Mål 4 Farligt avfall ska sorteras ut och behandlas.....	12
Källor	13

Bilagor

- Bilaga 1. Lagkrav, miljömål och förutsättningar
- Bilaga 2. Avfallshantering – nuläge Strömstad
- Bilaga 3. Uppföljning av Avfallsplan 2025
- Bilaga 4. Uppföljning av Kretsloppsplan 2009–2013
- Bilaga 5. Behovsbedömning
- Bilaga 6. Arbetsgång och samrådsredogörelse

Visste du att...

...i Sverige använder vi 300 miljoner värmeljus varje år? Om vi skulle återvinna alla behållare sparar vi 1 000 ton koldioxid.

Källa: Avfall Sverige

Inledning

Avfallsplanen

Avfallsplanen är kommunens styrande dokument för avfallshantering och utgör tillsammans med de lokala renhållningsföreskrifterna kommunens avfallsordning. Alla kommuner är enligt lag skyldiga att ta fram en avfallsplan, som ska uppdateras minst vart fjärde år. Syftet med avfallsplanen är att ange riktningen för resurs- och avfallshantering och att uppnå mål genom de aktiviteter som planen anger. Avfallsplan Strömstad 2025 är utformad enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner (NFS 2006:6) och Avfall Sveriges handbok i kommunal avfallsplanering (Rapport U2012:09).

Avfallsplanen bidrar till Strömstads kommuns ”Vision 2030 med långsiktiga mål” genom att medverka till resurshushållning och främja ekologisk hållbar utveckling. Se mer om kommunens vision med långsiktiga mål i bilaga 1.

Planen har utarbetats i en arbetsgrupp där tjänstemän och politiker från olika förvaltningar och nämnder samt konsulter samarbetat för att ta fram relevanta och realistiska mål att styra mot i arbetet med ett mer resurseffektivt Strömstad.

Avfallsplanen består av fyra övergripande mål, med tillhörande delmål och aktiviteter, med syfte att skapa en långsiktig hållbar avfallshantering i Strömstads kommun. Strömstads kommun lockar många besökare från Norge samt turister vilka ger upphov till avfall. Till följd av den stora andelen besökare utifrån är det svårt att få fram en rättvisande avfallsstatistik där kommunen kan jämföras med andra kommuner. På grund av detta har kommunen valt att inte ha kvantitativa mål i avfallsplanen. Fokus ligger istället på tydliga delmål och aktiviteter som ska bidra till uppfyllandet av de fyra övergripande målen.

Avfallshierarkin

I Sverige är vi bra på att återvinna material, energi och näring ur avfall, men vi kan nå ännu längre genom att förebygga uppkomsten av avfall. Miljövinsten är större om en produkt aldrig produceras, används och återvinns. Det är också grundmålet med den så kallade avfallshierarkin – avfallstrappan som syftar till att rangordna prioriteringsordningen för avfall i fem steg. Bäst är att undvika att avfall uppkommer, sedan att återanvända, återvinna material, återvinna energi för att i sista steget bortskaffa om inga andra alternativ återstår.

Att förebygga uppkomsten av avfall är det första steget i avfallstrappan och det är prioriterat i både den europeiska och i den svenska avfallslagstiftningen. Strömstads avfallsplan följer avfallstrappan och bidrar därmed till att både Europeiska och svenska miljömål uppnås.

Visste du att...

...varje svensk slänger cirka 470 kg avfall per år!?

Källa: Avfall Sverige

MÅL 1

Förebygga uppkomsten av avfall

MÅL 2

Öka återanvändningen

MÅL 3

Öka materialåtervinningen

MÅL 4

Farligt avfall ska sorteras ut och behandlas

Avfallsplan Strömstad 2025 är indelad i fyra övergripande mål.

Avfall Sverige som är den nationella branschorganisationen för avfallsfrågor antog 2011 visionen ”Det finns inget avfall”. Visionen innehåller två mål för 2020:
– sambandet mellan tillväxt och ökade avfallsmängder ska ha brutits
– det ska ha skett en stark och tydlig rörelse uppåt i avfallshierarkin

För att Strömstad ska kunna bidra till att nå dessa mål har avfallsplanen utformats så att de lokala avfallsmålen är direkt kopplade mot avfallshierarkin. Tidigare har ökad konsumtion alltid lett till ökade avfallsmängder. Syftet med denna avfallsplan är att bryta detta mönster.

Avfallshierarkins (avfallstrappans) prioritetsordning är:

1. Förebyggande av avfall
2. Återanvändning
3. Materialåtervinning
4. Annan återvinning, till exempel energiåtervinning
5. Bortskaffande

Avfallsplanen är indelad i fyra övergripande mål varav de tre första kan kopplas direkt mot de tre övre stegen i avfallstrappan.

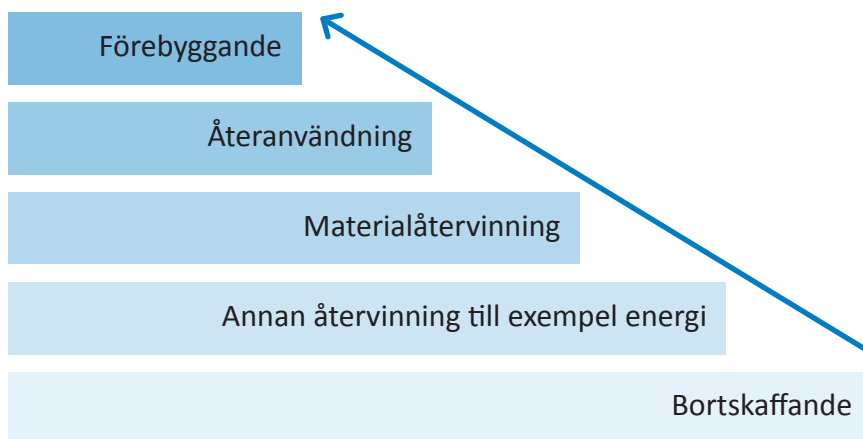
Mål 1. Förebygga uppkomsten av avfall

Mål 2. Öka återanvändningen

Mål 3. Öka materialåtervinningen

Mål 4. Farligt avfall ska sorteras ut och behandlas

Det fjärde målet gäller insamling och behandling av farligt avfall som är en viktig del för att Strömstad ska kunna nå miljömålet om en giftfri kommun.

Avfallstrappans prioritetsordning. Pilens riktning anger åt vilket håll man vill sträva.

MÅL 1

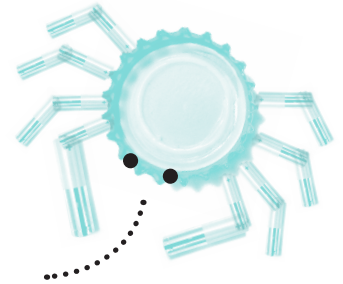
Förebygga uppkomsten av avfall

Det finns en betydande potential att minska miljöpåverkan genom att utnyttja resurserna i hushållens avfall bättre. Mängderna av hushållens avfall ökade dramatiskt under 1900-talet. Att förebygga detta avfall är en stor utmaning. Hållbara produkter med längre livslängd gör att det genereras mindre avfall. Avfallsmängderna behöver minska och det är ett arbete där landets kommuner spelar en mycket viktig roll.

Avfallshierarkin innebär att förbyggande av avfall bör ges högsta prioritet i avfallshanteringen.

Exempel på hur avfall kan förebyggas:

- kvalitet före kvantitet
- planera inköp av livsmedel så att mindre behöver slängas
- använda tygpåse eller använda plastpåsar flera gånger

Visste du att...

...den mat svenskarna slänger varje år har orsakat lika mycket koldioxidutsläpp som 525 000 bilar?

Källa: sopor.nu

FOTO: EKOPARKEN STRÖMSTAD

Delmål	Aktiviteter	Genomförande ¹⁾	Ansvar ²⁾
Strömstad ska verka för att avfall inte uppstår	• Öppet hus på ÅVC och Återbruket vår och höst för att öka intresset och kunskapen om sortering, återvinning och återanvändning	2016–2025	TF
	• Informera genom kommunens hemsida och i sociala medier om vikten av att förebygga, återanvända och återvinna avfall	2016–2025	TF
	• Barn och ungdomar undervisas kontinuerligt i miljöfrågor genom Ekoparkens aktiviteter	2016–2025	TF/BUF

1) Checklista för Uppföljning Avfallsplan 2025 finns i Bilaga 3.

2) TF = Tekniska förvaltningen, MBF = Miljö- och byggförvaltningen, BUF = Barn- och utbildningsförvaltningen, OF = Omsorgsförvaltningen

MÅL 2

Öka återanvändningen

Enligt avfallshierarkin är det näst bästa, efter att undvika att avfall uppstår, att återanvända de varor och produkter som redan finns. I ett resursperspektiv är det nästan alltid gynnsamt att återanvända alla typer av produkter. Den största miljövinsten består i att produktionen av nyare produkter undviks eller senareläggs. Återanvändning är när en vara återanvänds istället för att kasseras eller återvinnas och kan exempelvis ske genom:

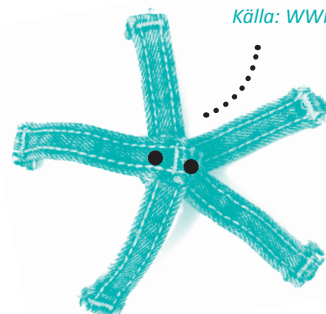
- återanvändning, till exempel trasor med mera
- second hand försäljning, till exempel loppis, blocket, tradera med mera

Det finns dock undantag från regeln om återanvändning. Det kan ibland vara bättre att byta ut en mycket energikrävande produkt mot en energieffektiv och att byta ut varor med farliga ämnen som bör fasas ur kretsloppet.

Visste du att...
...det går åt 9000 liter vatten för att tillverka ett par jeans?

Källa: WWF

Delmål	Aktiviteter	Genomförande ¹⁾	Ansvar ²⁾
Strömstadborna ska vara medvetna om att det är bättre att återanvända än att slänga, samt hur sortering ska utföras	• Öppet hus på ÅVC och Återbruket vår och höst för att öka intresset och kunskapen om sortering, återvinning och återanvändning	2016–2025	TF
	• Informera genom kommunens hemsida och i sociala medier om vikten av att förebygga, återanvända och återvinna avfall	2016–2025	TF
	• Barn och ungdomar undervisas kontinuerligt i miljöfrågor genom Ekoparkens aktiviteter	2016–2025	TF/BUF
Återbruk av både produkter och byggmaterial	• Återbruket ska ha samma öppettider som ÅVC	2016–2025	TF/OF
	• Återbruket ska börja handla med byggmaterial	2017–2025	TF/OF
Bygg- och rivavfall ska sorteras och om möjligt återanvändas eller återvinnas	• Arbeta för en ökad återvinning av gipsavfall	2016–2025	TF
	• Nyhetsbrev angående hur bygg- och rivningsavfall ska sorteras förmedlas till entreprenörer och exploitörer	2016–2025	TF/MBF
	• Hänvisa till användbara länkar på kommunens hemsida till exempel Sveriges byggindustriers riktlinjer	2016–2025	TF/MBF
	• Frågan om avfallshantering tas upp vid tekniskt samråd i samband med bygg-, mark- och rivningslov samt byggnämnan	2016–2025	MBF

1) Checklista för Uppföljning Avfallsplan 2025 finns i Bilaga 3.

2) TF = Tekniska förvaltningen, MBF = Miljö- och byggförvaltningen, BUF = Barn- och utbildningsförvaltningen, OF = Omsorgsförvaltningen

MÅL 3

Öka materialåtervinningen

Strömstad präglas mycket av sitt kustläge och närheten till Norge. Handeln växer ständigt och för att kunna minska hela kommunens påverkan på miljön krävs att kommunen såväl som handeln och turismen involveras.

Tillväxten och konsumtionen i samhället ökar, liksom avfallsmängderna. Mer konsumtion resulterar i mer avfall. Med tanke på att våra naturresurser är begränsade, att vårt klimat förändras, och att efterfrågan på nya råvaror ökar är det viktigare än någonsin att vi tar tillvara den resurs som avfallet utgör. Det är därför viktigt att platser där källsortering kan utföras finns med i alla planeringsstadier.

Strömstad är en utpräglad kuststad med många båtägare och en utvecklad båt-turism. Fritidsbåtar ska kunna tömma sitt toalettavfall vid gästhamnar (tömningsstationer) samt erbjudas möjligheter till källsortering.

Ökad hushållning med resurser i livsmedelskedjan kan ge stora samhällsekonomiska och miljömässiga vinster. Att hushålla med resurserna handlar om att ta vara på den näring och energi som finns i det avfall som uppstår vid produktion och konsumtion av livsmedel. Att inte ta vara på näringen och energin i matavfall är resurs-slöseri. Strömstad kommer att införa utsortering av matavfall som sedan kommer att återvinnas med avseende på både växtnäringsämnen och energi (rötning).

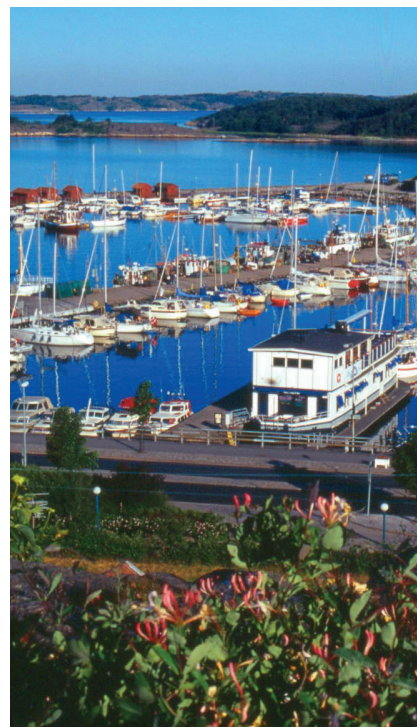

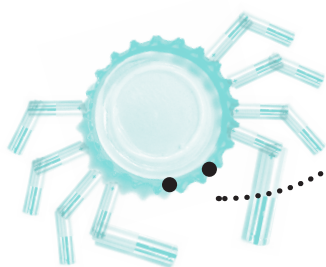
FOTO: STRÖMSTAD KOMMUN

Delmål	Aktiviteter	Genomförande ¹⁾	Ansvar ²⁾
Återvinning av matavfall	• Upprätta mellanlagringslokal för matavfall på Österröd	2017	TF
	• Upphandling av behandling av matavfall genom rötning	2017	TF
	• Informationskampanj till alla villahushåll i Strömstad och Skee	2017	TF
	• Matavfallsinsamling påbörjas i Strömstad och Skee tätorter	2018	TF
	• Insamling av matavfall från större verksamheter inleds	2018	TF
	• Alla kommunala arbetsplatser ska sortera ut matavfall	2018	TF
	• Alla i kommunen ska ha möjlighet till utsortering av matavfall	2025	TF
Strömstadborna ska vara medvetna om att det är bättre att återvinna än att slänga, samt hur sortering ska utföras	• Öppet hus på ÅVC och Återbruket vår och höst för att öka intresset och kunskapen om sortering, återvinning och återanvändning	2016–2025	TF
	• Informera genom kommunens hemsida och i sociala medier om vikten av att förebygga, återanvända och återvinna avfall	2016–2025	TF
	• Barn och ungdomar undervisas kontinuerligt i miljöfrågor genom Ekoparkens aktiviteter	2016–2025	TF/BUF

Delmål forts.	Aktiviteter	Genomförande ¹⁾	Ansvar ²⁾
Återvinningen på kommunala arbetsplatser ska öka	• Informera alla kommunala arbetsplatser om vilka fraktioner de förväntas sortera ut	2017	TF
	• Köpa in erforderlig utrustning för källsortering till alla kommunala arbetsplatser	2017	TF
	• Alla kommunanställda ska ha genomgått miljöutbildning	2017	TF
Ökad återvinning inom handeln, turism och byggbranschen	• Ta upp frågan om källsortering vid tillsynsbesök	2016–2025	MBF
	• Kampanj för att förbättra avfallshandlingen på campingplatser	2019	TF/MBF
	• Informationskampanj till företag om återvinning och om hur farligt avfall ska sorteras	2016–2025	TF/MBF
Förbättrad avfallshandling i kommunala gäst- och småbåtshamnar	• Permanent återvinningsstation (ÅVS) sätts upp i anslutning till Strömstads gästhamn för att erbjuda bättre källsortering	2016	TF
	• Ökad möjlighet till källsortering i kommunala småbåtshamnar	2016–2025	TF
	• Information i samband med incheckning om var närmaste återvinningsplats och tömningsstation för båtlatriner finns	2016–2025	TF
	• Utöka antalet tömningsstationer för båtlatriner vid kommunala gäst- och småbåtshamnar	2016–2025	TF
Detaljplaner för bostäder ska innehålla områden reserverade för återvinning	• I Tekniska förvaltningens kravspecifikation för detaljplanering ska det läggas till att detaljplaner för bostäder ska innehålla områden reserverade för återvinning	2016	TF/MBF

1) Checklista för Uppföljning Avfallsplan 2025 finns i Bilaga 3.

2) TF = Tekniska förvaltningen, MBF = Miljö- och byggförvaltningen, BUF = Barn- och utbildningsförvaltningen, OF = Omsorgsförvaltningen

Visste du att...

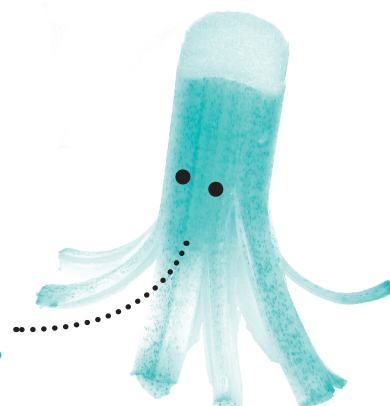
... glas och metaller kan återvinnas hur många gånger som helst?

Källa: sopor.nu

och att...

...en påse matavfall kan bli biogas som räcker till 2,5 kilometers bilkörning?

Källa: sopor.nu

MÅL 4

Farligt avfall ska sorteras ut och behandlas

Felaktig hantering av farligt avfall kan utgöra en stor risk för skada på människa och miljö. Det är därför viktigt att inte blanda farligt avfall med annat avfall utan att lämna in det separat till professionella avfallsmottagare. Några av de egenskaper som utmärker farligt avfall är att det kan vara giftigt, cancerframkallande, frätande, fosterskadande, ekotoxiskt, smittförande eller brandfarligt. Konsumtionen, till exempel kemikalieanvändning och batterikonsumtion, styr både vilka mängder farligt avfall som produceras och graden av farligheten.

Farliga ämnen återfinns även i småelektronik som felaktigt riskerar att hamna i soppsåsen, såsom leksaker med inbyggda batterier, glödlampor och lysrör. En stor miljövinst fås genom att se till att farligt avfall inte hamnar i det vanliga sopkärllet, utan sorteras ut och lämnas in separat till återvinningscentralen.

Exempel på farligt avfall:

- färg
- lösningsmedel
- sprayburkar
- nagellack
- batterier
- lågenergilampor

Visste du att...

...Sverige återvinner mest elavfall per person i världen...

Källa: sopor.nu

... men ändå ligger det 25 miljoner gamla mobiltelefoner och samlar damm i svenska folkets byrålådor?

Källa: batteriatervinningen.se

Delmål	Aktiviteter	Genomförande ¹⁾	Ansvar ²⁾
Fraktionen farligt avfall från hushåll och företag som lämnas in för behandling, ska öka i förhållande till totalmängden avfall	• Boxar för insamling av farligt avfall lämnas ut till hushållen	2016–2025	TF
	• Hämtning av farligt avfall erbjuds på landsbygden vid två tillfällen per år i samband med grovavfallsinsamlingen	2016–2025	TF
	• Informationskampanj till företag om återvinning och om hur farligt avfall ska sorteras	2016–2025	TF/MBF

1) Checklista för Uppföljning Avfallsplan 2025 finns i Bilaga 3.

2) TF = Tekniska förvaltningen, MBF = Miljö- och byggförvaltningen, BUF = Barn- och utbildningsförvaltningen, OF = Omsorgsförvaltningen

Källor

Avfall Sverige: Handbok i kommunal avfallsplanering. Vägledning för ett framgångsrikt arbete, rapport U2012:09

Avfall Sverige (www.avfallsverige.se)

Batteriåtervinningen (www.batteriatervinningen.se)

Elektronikåtervinning i Sverige (www.elektronikatervinning.com)

El-Kretsen (www.el-kretsen.se)

Förpacknings- och tidningsinsamlingen (www.ftiab.se)

Miljömålportalen (www.miljomal.se)

Naturvårdsverket: Från avfallshantering till resurshushållning, Sveriges avfallsplan 2012–2017, Rapport 6502

Naturvårdsverket: Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om innehållet i en kommunal avfallsplan, NFS 2006:6

Naturvårdsverket: Vägledning till definitionen av hushållsavfall, 2008-01-16

Strömstad kommun (www.stromstad.se)

Sveriges avfallsportal (www.sopor.nu)

**STRÖMSTADS
KOMMUN**

*Avfallsplanen har arbetats fram av en arbetsgrupp i kommunen,
bestående av politiker och tjänstemän, tillsammans med Ramböll.*

Foto: Strömstad kommun, Ekoparken Strömstad, Ramböll m fl. Illustrationer: Sara Sundin, Ramböll.